

עת"א (נצרת) 49417-05-25 - מיכאל מוצגרבושילי מור (אסיר) נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

עת"א (נצרת) 49417-05-25 - מיכאל מוצגרבושילי מור נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
ואח'מחוזי נצרת

עת"א (נצרת) 49417-05-25
מיכאל מוצגרבושילי מור (אסיר)

נגד

1. שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

2. מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
[14.11.2025]

כבוד השופט סאמר ח'טיב

החלטה

לפני עתירת אסיר, המבקש להורות למשיב לאפשר לו לרכוש מזון אורתופדי, לספק לו כיסא/מושב מרופד ולאשר לו באופן קבוע ובכל מתקן כליאה אליו הוא מועבר - שימוש במשקלות ורצועות TRX (להלן: אביזרי הספורט).
רקע

1. העותר הינו אסיר פלילי, הנושא במאסר בן 11 שנים משנת 2017, לאחר שהורשע בשני הליכים פליליים, בביצוע עבירת ניסיון להחזקת נשק, החזקת נשק וסיוע לרצח - ת"פ 51467-09-17 ו- ת.פ. 65980-12-17. העותר מוחזק באגף השמור בכלא צלמון.

העתירה הראשונה

2. ביום 26.7.2023, הגיש העותר עתירת אסיר שעניינה קבלת מזון וכרית אורתופדיים עת"א 62246-07-23 (להלן: העתירה הראשונה). לעתירה זו צורפה חוות דעתו של ד"ר פייגלין גיא, מומחה בהרדמה וכאב, ממרפאת כאב במרכז הרפואי מאיר (להלן: חוות דעת ממרפאת כאב) על פיה, מומלץ להחליף את המזון של העותר למזון רפואי על פי נהלי שב"ס. במסגרת החלטת ביניים מיום 14.1.2024, בעתירה הראשונה (להלן: ההחלטה בעתירה הראשונה) הותר לעותר להיפגש עם מומחה רפואי מטעמו שיגיש חוות דעת בדבר הצורך במזון אורתופדי. בהתאם, חוות הדעת של ד"ר צבי גורן, מומחה לכירורגיה אורתופדית, שנערכה ביום 22.1.2024 (להלן: חוות דעתו הראשונה של ד"ר גורן), הוגשה ביום 28.1.2024. בבקשה אליה צורפה חוות דעתו הראשונה של ד"ר גורן, ציין ב"כ העותר, כי ד"ר גורן, לא מצא להיפגש עם העותר לצורך מתן חוות הדעת והסתפק בעיון במסמכים הרפואיים והבדיקות הרפואיות שעבר העותר (להלן: הערת ב"כ העותר). במסגרת חוות דעתו הראשונה, המליץ ד"ר גורן על "מזון אורתופדי בעל התנגדות בינונית עד קשה, כולל כרית מותאמת, ובעל עובי תואם לאלה המקובלים באזרחות".

בעקבות פניה של העותר ומשפחתו לד"ר גורן, על מנת שיקבע האם מומלץ לשנות את תנאי השינה של העותר, ערך ד"ר גורן ביום 14.3.2024, חוות דעת נוספת (להלן: חוות דעתו השנייה של ד"ר גורן). יצוין, כי גם חוות דעת זו נערכה ללא בדיקת העותר, אלא רק מעיון בחומר הרפואי של העותר. בחוות דעתו השנייה, המליץ ד"ר גורן, על: "מזרן SEALY POSTRUPEDIC ליחיד, 190*80 ס"מ, בעל דרגת קשיחות של 8, בעובי 24 ס"מ". מעדכון מטעם המשיב בעתירה הראשונה, מיום 13.3.2024 עולה, כי המשיב אישר לעותר לרכוש ברכש חוץ "מזרן בגובה 12 ס"מ שלפי הגדרת היצרן הוא בעל התנגדות קשה". בפסק הדין בעתירה הראשונה נקבע: "אמנם, בדיון היום הציגה ב"כ העותר חו"ד של רופא פרטי שסבור שהפתרון לא מספק ויש לספק לעותר מזרן בגובה 24 ס"מ, ואולם, בנסיבות העניין ומשעה שמרפאת כאב לא קבעה את גובה המזרן, אני סבור שהחלטת שב"ס לספק לעותר מזרן בהתאם להודעת העדכון האחרונה, מצויה עמוק בתוך מתחם הסבירות ולא ראיתי כל עילה להתערב בה". בעקבות פסק הדין בעתירה הראשונה, סיפק המשיב לעותר מזרן בעובי 12 ס"מ והותר לו לרכוש ברכש חוץ כרית אורתופדית.

העתירה השנייה

3. ביום 15.5.2024 פנה העותר למשיב, עדכנו בדבר החמרה במצבו הרפואי וביקש מהמשיב לבחון את האפשרות לספק לו מזרן בעובי 24 ס"מ. ביום 22.5.2024 פנה העותר שוב אל המשיב בנושא וביום 23.5.2024 התקבלה תגובת המשיב, לפיה העותר קיבל את המזרן שביקש. בעקבות תגובה זו, הגיש העותר ביום 4.6.2024 עת"א 7151-06-24 (להלן: העתירה השנייה).

לתגובת המשיב לעתירה השנייה, צורפה התייחסותה של רע"ן רפואת אסירים, ד"ר מרים מדר, מיום 2.9.2024 על פיה, ביום 29.8.2024, נבדק העותר ע"י אורתופד מומחה מטעם המשיב ומהבדיקה עולה, לדבריה, כי לא נמצא בסיס רפואי לבקשת העותר לקבל מזרן בעובי 24 ס"מ. בנוסף, צרף המשיב לתגובתו חוות דעת של ד"ר יצחק זיו-נר, כיורוג אורתופד, רפואה -פיזיקאלית ושיקום, מנהל אגף השיקום לשעבר במשרד הבריאות ומנהל בית החולים השיקומי "עדי נגב נחלת ערן" מתאריך 21.04.21, ממנה עולה, בין היתר, כי אין כל אמות מידה אובייקטיביות, מבוססות מחקר המגדירות מהו "מזרן אורתופדי" (להלן: חוות דעתו של ד"ר זיו-נר).

מעיון בפרוטוקול הדיון מיום 22.9.2024 עולה, כי לעותר סופק מזרן בעובי 20 ס"מ ע"י המשיב. בית המשפט דחה את העתירה השנייה, בפסק הדין נקבע:

- "זו אינה העתירה הראשונה שמגיש העותר בעניין זה, ובעתירה קודמת 62246-07-23 בפסק דין שניתן ב- 17.6.24, נמצא שהחלטת המשיב לספק לעותר מזון בעובי 12 ס"מ מצויה "עמוק במתחם הסבירות" (כב' השופט מיכאל קרשן). כיום מקבל העותר מזון עבה יותר אשר לפי טענתו לא עומד בצרכיו. העותר הציג חו"ד רפואית מעודכנת אולם זו ניתנה לפני פסה"ד ואף אין בה כדי להבהיר את הפער בינה לבין חו"ד שקדמה לה בחודשיים בלבד. בנסיבות אלה לא הוצגה תשתית עובדתית מספקת כדי לחרוג מקביעת המשיב. עם זאת אבהיר שיש בידי העותר להמציא חו"ד מעודכנת שתכלול כנדרש את פירוט כל המסמכים שהוצגו בפני המומחה, תיאור בדיקה שנעשתה לעותר, וככל שלא נעשה, הסבר מדוע אינה נדרשת והמלצה מפורטת שתבהיר את הצורך הספציפי במזון בנתונים המתוארים בה. עוד אוסיף, שאיני מקבל את טענת המשיב כאילו הביטוי "מזון אורתופדי" הוא ביטוי מסחרי גרידא. הניסיון מלמד שלא פעם רופאים ממליצים על אביזר רפואי, ובכלל זה על מזון מתאים שיש בו כדי להקל על מצוקתו של חולה, והמשיב מכבד המלצות שכאלה במקרים המתאימים, ועל כן, ככל שתוגש חו"ד מפורטת כאמור, יש לבחון אותה לגופה בלב פתוח ובנפש חפצה, ועל פי הצרכים הרפואיים שאינם במחלוקת של העותר".
- ביום 18.5.2025, הוגשה במסגרת עתירה השנייה בקשה לקיום דיון דחוף בה (להלן: הבקשה בעתירה השנייה). לבקשה צורפה חוות דעת נוספת של ד"ר גורן, שנערכה ביום 14.4.2025, בעקבות פנייתו של ב"כ העותר (להלן: חוות דעתו השלישית של ד"ר גורן). בחוות דעתו זו, הומלץ על מגוון מזרנים, המיוצרים ע"י יצרנים שונים, מחומרים שונים, בעובי של בין 16-24 ס"מ, כרית בעלת קשיות בינונית והמשך אימונים עם אביזרי הספורט. גם חוות הדעת השלישית של ד"ר גורן נערכה ללא בדיקה פיזית של העותר והוסבר בה, כי לא נערכה בדיקה כאמור בשל המצאו של העותר בבית הכלא.
- הבקשה בעתירה השנייה נדחתה ביום 19.5.2025, ע"י כב' השופט ארד-אילון.
4. ב"כ העותר פנה למשיב ביום 21.4.2025, בצירוף חוות דעתו השלישית של ד"ר גורן וביקש מהמשיב לספק לו מזון וכרית כאמור וכן כיסא או מושב מרופד ואביזרי ספורט.
- ביום 14.5.2025, השיב סגן מפקד ביס"ר צלמון, גנ"מ יצחק שריקי, בשם המשיב, לפניית העותר (להלן: תגובת המשיב). בגדרי תגובת המשיב, צוין בין היתר, כי סופק למשיב מזון התואם להחלטת בית המשפט בעתירה השנייה. טיעוני העותר
5. העותר טוען, כי מזה כשש שנים הוא סובל מכאבי גב וצוואר, שנגרמו מ"פריצות דיסק" שהתגלו בתקופת מעצרו וכי בשנתיים האחרונות חלה החמרה במצבו הבריאותי, המלווה בכאבים עזים בתנחות ישיבה ועמידה, אי תחושה בגפיו העליונות ובשל כל אלה, קשיי שינה. החמרה זו באה לידי ביטוי, לטענת העותר, בממצאי בדיקת EMG אותה עבר לאחרונה. בנוסף, טוען העותר, כי בעיה נוירולוגית ממנה הוא סובל, המתבטאת בתחושת נימול, זרמים וכאבים המוקרנים לגפיים, לפי גורמי רפואה, עלולה להוות סכנה ברורה ומיידית. העותר ציין, כי הוא מטופל בפיזיותרפיה, בשילוב זריקות סטרואידים, אך אלה לא סייעו לכאביו.
6. לאור האמור, על פי העותר, הומלץ לו ע"י רופאים להחליף את המזון והכרית עליהם הוא ישן. העותר טוען, כי המזרנים שסופקו לו ע"י המשיב החמירו את מצבו, לרבות המזון האחרון שסופק לו, בעובי 20 ס"מ, שלטענתו, בעל קשיות רכה ביותר ואינו עונה על צרכיו האורתופדיים. מזון כזה, לטענת העותר, בשים לב לגובהו ומשקלו, כמוה ככוסות רוח למת ועל כן המליצו כלל גורמי הרפואה, לרבות ד"ר גורן על מזון אחר. יוער, כי בדיון מיום 19.8.2025 (להלן: הדיון), נטען ע"י ב"כ העותר, כי המזון המוזכר לעיל, בעובי 20 ס"מ נלקח מהעותר כשעבר למתקן כליאה אחר.
7. העותר טוען, כי בקשתו למזון אורתופדי, איננה בקשה לשם נוחות אלא שמדובר בצורך בריאותי למניעת החמרת מצבו, ייתכן ובאופן בלתי הפיך.
8. העותר הפנה לפסקי דין שזיכו אסירים אחרים במזון או ציוד אורתופדי בהתאם להמלצה רפואית.

9. לסיכום, מבקש העותר, שיותר לו לרכוש ברכש חוץ מזרן ע"פ ההמלצה בחוות דעת השלישית של ד"ר גורן, שיסופק לו כיסא או מושב מרופד/אורתופדי וכן שיאושר לו, באופן קבוע ובכל מתקן אליו יועבר להשתמש באביזרי הספורט. טיעוני המשיב
10. המשיב צרף לתגובתו: התייחסות קצין רפואה מחוז צפון למצבו הרפואי של עותר, סיכום ביקור של העותר במרפאה אורתופדית במרכז הרפואי העמק, מיום 13.7.2025 וחוות דעת וסיכום טיפול פיזיותרפי של העותר שנערך על ידי ראיד סרחאן - פיזיותרפיסט המשיב (להלן: התייחסות הפיזיותרפיסט).
11. המשיב הפנה לדברים שעולים מפסקי הדין וההחלטות בעתירה הראשונה והשנייה, אשר הוגשו באותה סוגיה ע"י העותר, לרבות:
- התייחסות בית המשפט בעתירה הראשונה לכך שבחוות הדעת ממרפאת הכאב הומלץ על מזרן בקשיות בינונית גבוהה ולא ניתנה כל התייחסות לעובי המזרן.
 - התייחסות בית המשפט בעתירה השנייה לפערים בין חוות דעתו הראשונה והשנייה של ד"ר גורן, ללא הבהרה וכן לעובדה שחוות דעת אלה ניתנו ללא בדיקה פיזית של העותר.
 - המשיב הפנה להערת בית המשפט בפסק דינו בעתירה השנייה, לפיה, במידה וימציא העותר חו"ד מעודכנת, שתכלול את המסמכים שהוצגו בפני המומחה, תיאור בדיקה שנעשתה לעותר וככל שלא נעשתה, הסבר מדוע אינה נדרשת, על המשיב לבחון אותה בלב פתוח ובנפש חפצה. המשיב טוען, כי הערת ד"ר גורן בחוות דעתו השלישית, כי העותר לא נבדק בשל הימצאותו בבית הסוהר, מוטב שלא היתה נרשמת.
 - 12. במהלך הדיון טענה ב"כ המשיב, כי אין ליתן כל משקל לחוות דעת פרטית שניתנה בתשלום, ללא בדיקה פיזית של העותר, ששודרגה 3 פעמים, הותאמה לצרכיו ודרישותיו של העותר ומסקנותיה מתבססות על ניסיון חיים ולא מחקר רפואי.
 - 13. המשיב טוען, כי העתירה דנן הינה ניסיון נוסף של העותר לקבל את מבוקשו, על אף שאלו נדחו בשתי עתירות קודמות וזאת אף מבלי לעמוד בדרישות ההחלטה השיפוטית בעתירה השנייה. לטענת המשיב, קביעתו של בית המשפט בעתירה השנייה לפיה: "לא הוצגה תשתית עובדתית מספקת כדי לחרוג מקביעת המשיב" עומדת בעינה ואין להידרש לעתירה זו.
 - 14. משכך, בהיעדר חוות דעת המנמקת די הצורך את הפער בין חוות הדעת הקודמות שהציג העותר ובהיעדר נימוק מניח את הדעת לכך שחוות הדעת נעשו ללא בדיקה פיזית, דין העתירה, ביחס למזרן, לטענת המשיב, להידחות.
 - 15. לעניין "מזרן אורתופדי", ציין המשיב בתגובתו לעתירה, כי בשל החלטות שיפוטיות שונות וחוסר אחידות שנוצר בין המחוזות וכן ריבוי בקשות ל"אביזרים אורתופדיים" באמצעות רכש חוץ, אשר יש בהן בעיות לוגיסטיות, מודיעיניות ואג"מיות, הורה נציב בתי הסוהר על איסור רכישת אביזרים מבחוץ על ידי אסירים ללא אישור נציבותי וכן הוקמה ועדה בראשות קצין רפואה ראשי של המשיב, שתפקידה לבחון את הצורך הרפואי בהכנסת אביזרים הממותגים כאורתופדיים" ובחינת המענה הניתן לאסירים בנושאים אלו (להלן: הוועדה).

16. בעניין אביזרי הספורט המבוקשים, ציין המשיב שאביזרים אלו מוגדרים כציוד אסור לפי פקודת נציבות 04.33.00 שעניינה "ציוד אסירים". המשיב טוען, שעל פי קצין המבצעים המחוזי, מדובר בציוד שעלול לשמש ככלי נשק של ממש עם פוטנציאל גבוה למסוכנות כלפי האסיר עצמו וכלפי אסירים אחרים ולוחמי הכליאה, עלול להביא לפציעות חמורות אם נעשה בו שימוש לא נכון וכן עלול לשמש כמקור להסלקת חומרים אסורים.
17. לטענת המשיב, בחצרות האגף בו מוחזק העותר, קיימים מכשירי כושר שונים לשימוש כלל האסירים, אשר יש בהם ליתן מענה הולם לרצונו של העותר לקיים פעילות ספורטיבית.
18. על פי התייחסות הפיזיותרפיסט, העותר נבדק על ידי בתאריך 13.5.2025 והגיע לטיפול נוספים בתאריכים 10.6.2025 ו- 29.6.2025, בהם הודרך לבצע תרגילי פיזיותרפיה התואמים את מצבו הרפואי. על פי התייחסות הפיזיותרפיסט, ניתן ואף רצוי לבצע תרגילים אלו באופן עצמאי וללא צורך במשקולות גומייה או בעזרים מיוחדים. לטענת ב"כ המשיב, העותר לא הגיע לביקורי פיזיותרפיה נוספים שנקבעו לו.
19. המשיב מעיר, כי למעשה, העותר מבקש לאחוז את החבל משני קצותיו, מחד, טוען, שמצבו הרפואי בכי רע ומנגד מבקש להחזיק במשקולות של 10 ק"ג כל אחת, יתכבד העותר ויסביר כיצד מתיישבים הדברים.
20. בשל כל אלה, טוען המשיב, כי גם ההחלטה בדבר אביזרי הספורט הינה סבירה, אחראית ושוויונית כלפי אסירים אחרים.
21. המשיב טוען, כי לאור כל האמור לעיל, העותר זוכה לטיפול רפואי מקצועי מגורמי הרפואה בכלא, בהתאם למצבו הרפואי והגדרות משרד הבריאות.
22. לסיכום, טוען המשיב, כי הסעדים המבוקשים על ידי העותר הינם נושאים הנוטעים עמוק בתוך שיקול דעתו של המשיב וכי העותר לא הראה כל פגם המצדיק התערבותו של בית המשפט בהחלטות נגדן הוא עותר. על כן, דין העתירה להידחות.
23. לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים בדיון, הצעתי, שהמשיב יבחן את האפשרות לספק לעותר מזרן בעובי 20 ס"מ כיוון שנטען שבעבר סופק מזרן כזה ע"י המשיב (להלן: הצעת בית המשפט). המשיב ביקש לבחון הצעה זו לאחר שתתקבלנה המלצות הוועדה.
- המלצות הוועדה
24. ביום 20.10.2025, הוגשה תגובה משלימה, בגדרה הביאה ב"כ המשיב מעיקרי מסקנות הוועדה: לאחר קבלת התייחסויות מנומקות של כלל הגורמים הרלוונטיים לאחר שנשמעו כלל הסקירות הנדרשות והוצגו כלל הטיעונים הביטחוניים והספרות המקצועית בנושא מצאה הוועדה, כי קיימת תמימות דעים מקצועית בין אנשי המקצוע הלוגיסטיים, המייצרים והמשווקים את המוצרים הממותגים כ"אורתופדיים" לבין הרופאים המומחים בתחום ולפיה אין כיום כל מוצר /אביזר רפואי אשר ניתן לייחס לו את המושג "אורתופדי".
- המוצרים המדוברים, הינם מוצרים אשר ניתן לסווגם כמוצרי "נוחות" ומכיוון שמידת הנוחות הינה סובייקטיבית, ניתן לסכם, כי אנשים שונים יחוו נוח יותר עם מוצרים ואביזרים שונים.
- התייחסות רפואי הוועדה עמדה על הצורך להסתמך על גישה מבוססת ראיות -לקבלת החלטות בתחום הבריאות EBM- EVIDENCE BASED MEDICINE, זאת בניגוד לחוות הדעת הפרטית שצורפה לעתירה אשר מסקנותיה מתבססות על "ההיגיון הרפואי והפרקטי".

לפני הוועדה הוצגה חוות דעת של ד"ר עודד הרשקוביץ, מומחה באורתופדיה ומנתח עמוד שדרה, ראש החוג לאורתופדיה באוניברסיטת תל אביב ומנהל שירות ניתוחי עמוד שדרה בבית החולים ע"ש עידית וולפסון, שסקר מספר עבודות רפואיות בתחום, הביא את עמדת הגופים הרשמיים בעולם וסיכם, שמזרן "אורתופדי" אינו מוצר רפואי בהגדרתו, כי אם מוצר נוחות והדגיש, שהכינוי "מזרן אורתופדי" מתעתע, בכך שהוא יוצר, לכאורה, נופך מדעי או רפואי למזרן.

רופאי הוועדה אף בחנו את חוות דעתו של ד"ר יצחק זיו-נר ומצאו, כי גם עם חלוף השנים, כל קביעותיו תקפות להיום וכי האביזרים: מזרן, כרית, נעליים, כיסא, הממותגים כ"אורתופדיים", אינם אביזרים רפואיים והם לא מסופקים לאזרחים ע"פ התוספת השלישית לחוק בריאות ממלכתית.

חברי הוועדה קיבלו גם את סקירת הלשכה המשפטית של המשיב, בה הוצג, כי בשנים האחרונות מתרבות בקשות ועתירות אסירים, בעיקר מקרב ראשי ארגוני הפשיעה שהממון בידיהם, אשר פונים לבתי משפט, בבקשה להכניס מוצרים הממותגים כ"אורתופדיים" תוך שהם נשענים על חוות דעת פרטיות הממליצות על רכישת אביזרים ובכללם: מזרן "אורתופדי", כיסא "אורתופדי", כרית "אורתופדית", נעליים "אורתופדיות" ואף שטיח תפילה "אורתופדי". הבקשות למוצרים האורתופדיים מלוות לא אחת, בבקשות לרכישת אביזרים וציוד ספורט מגוון אחר, כגון: משקולות, גומיות, רצועות TRX.

בנוסף, הסקירה האג"מית - מבצעת שהונחה לפני הוועדה הדגישה את הסיכונים הביטחוניים הנלווים להכנסת מוצרים ואביזרים מן החוץ ובכללם השימוש במוצרים להסתרת חפצים אסורים.

לאחר שבחנה את המוצרים המסופקים לאסירים ע"י שב"ס ומתוך אחריות מלאה לבריאות האסירים סיכמה הוועדה, כי המזרן הניתן על ידי המשיב נותן מענה בריאותי וכן עונה על דרישות הבטיחות והתקנים המחייבים את המשיב ובמקרים רבים, זהה לסטנדרט של קופות החולים במדינת ישראל. בהקשר זה צוין, כי במסגרת סקירת האגף הטכנולוגי - לוגיסטי צורף המפרט הטכני של שרות בתי הסוהר והמפרט הטכני של קופת חולים "מאוחדת" אשר יועד לשימוש במיטות אשפוז בתי והודגש, כי בשני המכרזים קיימים פרמטרים עיקריים זהים ועל כן ברור, כי המזרן הניתן לאסירים זהה במפרט לאלו המסופקים ללקוחות במערכת הבריאות הציבורית המאושפזים בביתם. (ההדגשות לא במקור. ס, ח')

25. המשיב מוסיף וטוען, שתנאי מאסרו של העותר אינם תכנית כבקשתו ובהיותו אסיר הכלוא מאחורי סורג ובריה חלות עליו מגבלות כאלה ואחרות שהנן מידתיות וסבירות, בכלל זה עובי המזרן המסופק לאסירים.

26. לאור כל האמור לעיל, המשיב נאלץ לסרב להצעת בית המשפט ולספק לעותר מזרן בעובי 20 ס"מ ומבקש מבית המשפט לדחות את העתירה.

דיון והכרעה

27. עניינה של העתירה הוא שימוש בציוד, אשר לטענת העותר, דרוש לו בשל מצבו הרפואי.

המסגרת הנורמטיבית

28. על פי סעיף 11ב(ג) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971, בעת שהותו של אסיר במשמורת יהיה זכאי, בין היתר, לתנאים הבאים:

(1) תנאי תברואה הולמים, תנאים שיאפשרו לו לשמור על ניקיונו האישי, טיפול רפואי הנדרש לשם שמירה על בריאותו, ותנאי השגחה מתאימים לפי דרישת רופא של שירות בתי הסוהר;

בפקודת נציבות 04.44.00 "הטיפול הרפואי באסיר" נקבע, כי הטיפול הרפואי ינתן בהתאם לשיקול דעת רפואי, ולפי דרישת רופאי שירות בתי הסוהר (סעיף 1).

הטיפול הרפואי בעוטר

29. תחילה, אפנה לבחון את הטיפול הרפואי אותו מקבל העוטר.

מעיון במסמכים שהוגשו ע"י המשיב עולה, כי העוטר עבר בדיקות EEG ומRI, כשבדיקת ה MRI האחרונה בוצעה בחודש דצמבר 2024. כמו כן, העוטר ביקר במרפאת כאב במרכז הרפואי מאיר והומלץ לו טיפול פיזיותרפיה וכדורים נוגדי דלקת וכאב וכן במרפאה אורתופדית במרכז הרפואי העמק, שם הומלץ לו על טיפול בנוגדי כאב ופעילות ספורטיבית לחיזוק שרירי צוואר וגב תחתון. על פי התייחסות קצין רפואה מחוז צפון עולה, כי העוטר נמצא במעקב רופא אורתופד, הוא מטופל במשככי כאבים כפי שהמליצו הרופאים שבדקו אותו וכמו כן, כי נקבע לעוטר תור ל-MRI ע"ש צווארי לחודש נובמבר 2025 צוין גם, כי לאחר שהעוטר נבדק על ידי פיזיותרפיסט והודרך לביצוע תרגילי פיזיותרפיה, לא הגיע עוד לטיפול הפיזיותרפיה שנקבעו לו.

מכל אלה ניתן ללמוד, כי מצבו הרפואי של העוטר מוכר למשיב וכי הוא נבדק ומקבל טיפול בהתאם להמלצות הגורמים הרפואיים.

מזרן

30. כפי שפורט לעיל, זוהי עתירתו השלישית של העוטר העוסקת בסוגיית מזרן אורתופדי בעובי 24 ס"מ, לה נוספו בקשות לכיסא/מושב מרופד ואישור שימוש באביזרי הספורט. כאמור, חוות הדעת השנייה של ד"ר גורן, הוצגה גם לפני בתי המשפט שדחו את העתירה הראשונה והשנייה.

כאמור, בית המשפט התייחס בפסק דינו בעתירה השנייה לעובדה שחוות הדעת שהוגשו, נערכו ללא בדיקת העוטר וקבע, כי העוטר יכול להגיש למשיב חוות דעת עדכנית שתסתמך על בדיקה פיזית וככל שלא תתקיים בדיקה כזו, תכלול הסבר מדוע אינה נדרשת וככל שתוגש כזו, תיבחן בלב פתוח ע"י המשיב.

מעיון בחוות הדעת השלישית של ד"ר גורן, לא מצאתי, כי יש בה כדי לענות על התנאים הללו. אכן, בחוות דעתו השלישית הסביר ד"ר גורן, שהעוטר לא נבדק משום שהיה בכלא, אולם, גם אם ניטיב עם העוטר ונקבע (ולא כך הם פני הדברים), כי הסבר זה, אפשר שעונה על השאלה "מדוע לא נבדק העוטר?", הוא אינו עונה על השאלה: "האם נדרשת בדיקה פיזית לצורך מתן חוות דעת זו?". הסבר זה לא מתיישב גם עם הערת ב"כ העוטר, בעתירה הראשונה, לפיה, ד"ר גורן לא מצא לנכון להיפגש עם העוטר לצורך מתן חוות הדעת והסתפק בעיון במסמכים הרפואיים והבדיקות הרפואיות שעבר העוטר. הדברים נאמרים ביתר שאת, בשים לב לכך שבעתירה הראשונה, הורה בית המשפט למשיב, להתיר לעוטר להביא מומחה מטעמו לכלא על מנת שיוכל להגיש חוות דעת.

31. בנוסף, בעתירה השנייה, קבע בית המשפט, כי העוטר לא העלה כל הסבר לפערים בין המלצות ד"ר גורן בחוות דעתו הראשונה, בה המליץ על "מזרן אורתופדי בעל התנגדות בינונית עד קשה, כולל כרית מותאמת, ובעל עובי תואם לאלה המקובלים באזרחות", לבין חוות דעתו השנייה, בה המליץ על "מזרן SEALY POSTRUPEDIC ליחיד, 190*80 ס"מ, בעל דרגת קשיחות של 8, בעובי 24 ס"מ".

- במקרה דנן ומשהוגשה גם חוות דעתו השלישית של ד"ר גורן, הפערים שלעיל נותרו ללא הסבר או נימוק. כמו כן, לא הוסבר מדוע בחוות הדעת השנייה הומלץ אך על סוג מזרן אחד- "מזרן SEALY POSTRUPEDIC ליחיד, 190*80 ס"מ, בעל דרגת קשיחות של 8, בעובי 24 ס"מ" ובחוות הדעת השלישית הומלץ על אופציות נוספות בדמות מגוון דגמי מזרנים, המיוצרים ע"י יצרנים שונים, מחומרים שונים, בעובי של 16-20 ס"מ.
32. לסיכום, העותר הגיש בתיק זה, שתי חוות דעת שנערכו ע"י ד"ר גורן (השניה והשלישית), ללא בדיקה גופנית של העותר, אלא רק מתוך עיון במסמכים רפואיים בעניינו ושיחת טלפון עימו ולא כוללות כל נימוק במסמך הרפואי שנכתב על ידו, מדוע אין צורך בבדיקה גופנית על מנת להמליץ על ההמלצות שלעיל.
- על סמך דברים אלה לבדם, ניתן לקבוע, כי אין להעניק לחוות הדעת של ד"ר גורן משקל מכריע.
33. העותר טען בעתירה, כי סופק לו מזרן בעובי 20 ס"מ, בעל התנגדות קלה, בדיון נטען שמזרן זה נלקח מהעותר בעת שעבר בין מתקני המשיב, בתגובה לכך, הבהיר המשיב, שהוא מוכן לספק לעותר מזרן חדש בעובי 12 ס"מ (פרוטוקול הדיון מיום 19.8.2025, עמוד 5, שורה 25) ועל כן אני מורה למשיב לפעול בהתאם. תשומת לב המשיב מופנית להודעתו שהוגשה במסגרת העתירה הראשונה ולפיה, המזרון שסופק לעותר יהיה בעובי 12 ס"מ ובעל התנגדות קשה לפי הגדרת היצרן.
- אביזרים אורתופדיים
34. בחוות דעתו השלישית הבהיר ד"ר גורן, שהוא מסכים עם ד"ר יצחק זיו-נר, כי הצמדת המילה "אורתופדי" למוצר, לא מייצגת מחקר או התערבות של מומחים אורתופדיים בייצורו ועיצובו. לאור זאת, לא מצאתי להידרש לבקשת העותר ביחס להיותו של המזרן המבוקש "אורתופדי", או לתגובת המשיב לכך, לרבות מסקנות הוועדה שהוצגו בנושא זה.
35. בנוסף, העותר לא הציג כל המלצה הנוגעת לצורך שלו במושב או כיסא "אורתופדי" או מרופד ועל כן, לא אדרש גם לבקשה זו.
- אביזרי ספורט
36. בבקשתו להשתמש באביזרי הספורט, נסמך העותר על המלצתו של ד"ר גורן בחוות דעתו השלישית. אולם, על פי חוות הדעת, המלצה זו באה בעקבות שיחת טלפון עם העותר, בה מסר, כי הוא משתמש באביזרי הספורט באימוניו. בהתאם לכך, המליץ ד"ר גורן, כי יותר לעותר "להמשיך להתאמן, לבצע מתיחות, אימוני כוח ואירובי על מנת לתחזק את גופו בתנאים הקשים שבכלא". סבורני, כי אין לראות בהמלצה זו קביעה, לפיה העותר נדרש להשתמש באביזרי הספורט המבוקשים, לצורך שמירה על בריאותו, כי אם המלצה כללית להמשיך לעסוק בפעילות גופנית. אם מעוניין העותר לעסוק בפעילות גופנית, יוכל לעשות שימוש במכשירי כושר שנמצאים בחצר האגף בו הוא שוהה, כפי שהציע המשיב.
37. מהתייחסות הפיזיותרפיסט, ניתן ללמוד, כי המליץ לעותר לבצע פעילות גופנית כנגד משקל גופו והבהיר, כי אין חובה לשימוש בגומיות או עזרים אחרים על מנת להשיג את החיזוק לשרירי הגב והצוואר. גם מהתייחסות קצין רפואה מחוז צפון עולה כי אין אינדיקציה רפואית לאספקת משקולות או אביזרים אחרים לעותר.
38. יתר על כן, אביזרי הספורט המבוקשים ע"י העותר, לא נכללים ברשימת הצידוד המותר להחזקה שבנספח א' לפקודת נציבות 04.33.00 "החזקה, אחסנה ושינוע פריטי צידוד של אסירים" והמפורטים בנהל מנהל ת"ל 03-4021 "מגוון מוצרים לרכישה במרכזי מכר לאסירים" ועל כן מוגדרים בסעיף 3, לפקודת נציבות 04.33.00, כ"צידוד אסור להחזקה". על פי התייחסותו של קצין המבצעים המחוזי, מדובר בצידוד שעלול לשמש ככלי נשק, עם פוטנציאל גבוה למסוכנות, הן לאסיר עצמו והן כלפי אסירים אחרים ולוחמי כליאה. סבורני, כי די בכך על מנת לדחות את בקשתו של העותר, אולם כאמור, גם על פי כלל חוות הדעת הרפואיות שבתיק, אין לעותר צורך רפואי בשימוש באביזרי הספורט המבוקשים.
- סוף דבר
- כידוע, בעתירה מסוג זה, בית המשפט אינו נכנס בנעליו של הגורם המנהלי, אלא רק בוחן את סבירות החלטתו. במקרה זה, לא מצאתי שהחלטתו של המשיב נגועה באי סבירות ולא מצאתי כל הצדקה להתערב בה.
- בכפוף לכך שהמשיב יפעל לפי קביעתי בסעיף 33, העתירה נדחת.
- ניתנה היום, כ"ג חשוון תשפ"ו, 14 נובמבר 2025, בהעדר הצדדים.